

Kaj mislijo bralci o Rasti

ODZIV BRALCEV NA ANKETO

Končno smo pa le našli dovolj časa, da smo podrobneje pregledali odgovore na anketo, ki smo jo sprožili med našimi bralci letos pozimi. Ideja o anketi je prišla na dan na začetku lanske sezone, ko smo se sodelavci Rasti zbrali na sestanku, kjer smo določili glavne smernice za delovno leto. Ob tej priložnosti smo se vprašali, kaj pravzaprav mislijo bralci o našem dosedanem delu, ali jim je Rast všeč, ali ne, kako bi jo lahko še izboljšali itd. Že od vsega začetka smo vedeli, da je objava vprašalnika zelo tvegana zadeva, ker na take pobude rado odgovarja bolj malo ljudi, ker pa je optimizem lepa značilnost mladih smo se odločili, da kljub vsemu poskusimo stvar izpeljati.

Resnici na ljubo smo po pošti prejeli zelo zelo malo odgovorov. Zato se moramo res iz srca zahvaliti tistim, ki so nam na lastno pest poslali odgovore. Ker pa kljub dobri volji odgovorov ne bi bilo dovolj, da bi si lahko ustvarili vsaj približno podobo o tem, kaj mislijo bralci o naši mladinski prilogi, smo zopet vzeli iniciativa v svoje roke in šli do svojih prijateljev, sorodnikov, znancev in jih na tak ali drugačen način prepričali, da so na vprašanja odgovorili. Na tak način smo do sedaj zbrali 41 odgovorov. Morali nam boste torej oprostiti za nekoliko neobičajne in neznanstvene metode, ki smo jih uporabili pri temu delu, in imeti le-te pred očmi, ko boste prebirali rezultate te ankete. Pa še to: čeprav bi se nam lahko število 41 pri taki anketi zdelo še kar reprezentativno, moramo tudi to postaviti pod vprašaj, ker ni vzorec dovolj zaobjel vseh kategorij bralcev Rasti.

KDO IN KAKO BERE RAST

S prvimi petimi vprašanji smo hoteli izvedeti, kdo so naši anketiranci in osnovne informacije o njihovem odnosu do našega časopiska. Tudi zadnje vprašanje bi lahko uvrstili v to kategorijo vprašanj.

Ker je Rast mladinska priloga revije Mladika, smo najprej hoteli izvedeti povprečno starost naših bralcev. Na anketo sta odgovorili samo dve osebi, ki sta bili stari od 11 do 14 let. Najbolj zastopana je bila naslednja starostna skupina (15-22) z 19 oddanimi odgovori. 11 odgovorov pa smo prejeli iz starostne skupine, ki je zajemala mlade od 23. do 30. leta starosti. V četrto kategorijo (31-50 let) je spadalo le 5 oseb, v zadnjo (51 in več) pa 4.

Kar se tiče spola anketirancev, pa je bil vzorec enakomerno razdeljen: 22 anketirank in 19 anketirancev.

S tretjim vprašanjem smo določili geografsko pripadnost anketirancev. Zaradi zgoraj omenjenih težav pri zbiranju odgovorov pa je bil rezultat ta, da je edinole tržaška pokrajina dobro zastopana v našem vzorcu (36 anketirancev). Niti enega odgovora nismo prejeli z Goriškega, en sam bralec nam je poslal odgovor s Koroške, eden iz Slovenije dva pa iz zdomstva (Nemčije).

Iz vsega tega je razvidno, da rezultatov ankete absolutno ne moremo pripisati celotnemu universumu, to se pravi vsem kategorijam bralcev Rasti. Rezultate lahko do določene mere posplošimo le na kategorijo mladih Tržičanov (obeh spolov). To kategorijo lahko še dodatno omejimo, če analiziramo odgovore na zadnje vprašanje, ki se je glasilo: "Kako pridete do Rasti". Večina anketirancev je odgovorilo, da dobi Rast v slovenskem kulturnem klubu (17),

ostali so naročeni na Mladiko (15), 5 osebam jo da prijatelj, 4 jo dobijo čisto slučajno, samo 1 je odgovoril, da Rast dobi od svojega profesorja ali župnika.

Nekateri so pri tem vprašanju odgovorili na več kot en odgovor – večinoma na prva dva istočasno. 6 oseb je odgovorilo "drugo" (npr. kupi Mladiko).

S četrtem vprašanjem smo hoteli izvedeti, koliko redno anketiranci berejo Rast.

Največ jih bere redno (25), nekoliko manj pa občasno (16), nihče ni imel Rasti prvič v rokah.

Peto vprašanje se je glasilo: "Preberete 1) (skoraj) vse članke – 16 odgovorov;

2) samo rubrike, ki vas zanimajo – 25 odgovorov;

3) samo naslove – 1 odgovor.

Lahko torej trdimo, da anketiranci, čeprav jih ni veliko odgovorilo na naš vprašalnik, večinoma redno spremljajo naš časopisek in ga razmeroma dobro poznajo. Zaradi tega dejstva je prav, da uredništvo rezultatom ankete da posebno pozornost.

KAKO BRALCI OCENJUJEJO RAST

Z naslednjo serijo vprašanj smo hoteli od anketirancev izvedeti, kako ocenjujejo naše dosedanje delo. Zato smo jih vprašali, katero rubriko navadno najprej preberejo, katere pa najraje ter zakaj. Rezultate tu ne bomo komentirali. Rekli bi samo to, da se nam po rezultatih zdi, da so vse rubrike med bralci zadosti cenjene in brane, čeprav res nekatere izstopajo bolj kot ostale. Poleg tega pa je zaradi korektnosti treba do- ➔

⇒ dati, da med rubrikami ni bila specifično omenjena "Pika na i", ker smo šele v zadnjih številkah začeli bolj pogosto in redno objavljati članke in razmišljanja na bolj aktualne teme.

Največ anketirancev je odgovorilo, da najprej prebere Uvodnik (14 odgovorov) in Čikole čakole (10). 4 osebe preberejo najprej poročilo o delovanju Slovenskega kulturnega kluba, 3 pa predstavitev sodelavcev Rasti, Intervju, Psihozanimivosti in Grafološki kotichek.

Anketiranci pa najraje preberejo (tu so lahko oddali do tri odgovore):

Čikole čakole (19 preferenc),

Intervju (15),

Klub in Psihozanimivosti (11),

Grafološki kotichek (9),

predstavitev sodelavcev Rasti (8),

Slovenija v svetu in Uvodnik (7),

Literaturo (6),

Ocene in Znanstveni kotichek (5),

drugo oz. Piko na i (3) in

Razpravo (1).

Skušali smo tudi izvedeti, zakaj anketiranci najraje preberejo določeno rubriko. Največkrat se bralci odločajo glede na tematiko, ki jo članek obravnava, to se pravi, da se odločajo glede na osebna zanimanja. Nekaj anketirancev pa je odgovorilo tudi, da jih nekateri članki pritegnejo bolj kot drugi, ker jih zabavajo, ker je branje bolj prijetno, zaradi oblike članka, ki bolj pritegne pozornost (npr. ker je krajši), ker so aktualni ali ker govorijo o dogodkih ali osebah, ki jih anketiravec pozna.

Deveto vprašanje se je glasilo: Se vam zdi Rast 1) zanimiva le za mlade (4 odgovori);

2) zanimiva bolj za starejše kot za mlade (2 odg.);

3) zanimiva za vse (31 odg.);

4) nezanimiva (2 odg.);

5) ne vem (2 odg.).

Naslednji dve vprašanji pa sta bili usmerjeni v bodočnost: od bralcev smo namreč hoteli izvedeti, kako in v kakšno smer naj se trudimo, da bi prilogo še izboljšali. Zato smo vprašali: "Kaj bi pri Rasti spremenili?" Odgovori pa so sledeči: 10 anketirancev bi spremenilo grafiko (npr. barve, večje črke itd.).

Samo eden bi spremenil lektorja, kar 17 pa bi jih objavljalo več slik.

6 oseb pa je odgovorilo, da bi dodali še kako rubriko (največje povpraševanje je za športno rubriko, za rubriko o glasbi, nekateri so predlagali, da bi dali več poudarka na članke o mladinski kulturi, o okolju, o tem, kako koristno uporabiti prosti čas, o

potovanjih, nekdo pa je predlagal še objavo psiholoških testov, stripov in člankov z bolj lahkotno vsebino. Samo 2 anketiranci sta odgovorila, da bi eliminirala katero rubriko, vendar nista specificirala, ne katero rubriko bi eliminirala, ne zakaj.

Enajsto vprašanje se je glasilo: "V Rasti pogrešam članke na temo..." Oglejmo si odgovore. Anketiranci pogrešajo članke na temo 4) šole, študijskih izbir, poklicnih izbir in 5) problemov in življenjskih dvomov, ki jih srečujejo mladi (12 preferenc);

3) predstavitve raznih mladinskih organizacij v zamejstvu in Sloveniji (10 preferenc);

1) aktualnosti (7 preferenc);

2) socialne problematike (5 preferenc).

3 anketiranci so odgovorili 5) drugo, 5 pa jih je odgovorilo, da v Rasti ničesar ne pogrešajo.

Na zadnje vprašanje (morebitni predlogi ali kritike za posamezne rubrike) je odgovorilo le malo anketirancev. Vseeno pa naj navedemo nekatere izmed njih: "Včasih so članki predolgi!"; "Več pozornosti do narave!"; "Nočemo rubrike Razprava!"; "Tako naprej!"; "Več prostora za glasbo!"; "Grafološki kotichek v vsaki številki!"; "Lahko bi razširili Rast na več strani."; "Včasih bi bilo treba menjati stil nekaterih člankov – npr. uvodnika in poročila o dejavnosti v SKK –, da bi postali bolj privlačni..."; "Več provokativnih tem!"; "Rast napolnjuje velikansko vrzel v našem prostoru: vsa pohvala njenim sodelavcem!".

Tako smo zaključili s pregledom odgovorov, ki smo jih zbrali na anketi. Mislimo, da so za nas, sodelavce, ti odgovori kar spodbudni. Zelo smo veseli, da je odziv teh, ki so nam oddali vprašalnik, do našega dela tako pozitiven. Obenem pa se obvezujemo, da bomo počasi, v mejah naše zmogljivosti, skušali konkretizirati vse predloge, ki so nam jih bralci posredovali. Še vedno pa je dobrodošel katerikoli odziv na naše pisanje: zelo bi bili na primer zadovoljni, če bi se, morda s pismom, oglasil še kak bralec, ki nam ni poslal svojih odgovorov na vprašalnik in ki se morda identificira z mladimi Tržičani, ki so bili najbolj reprezentativni v vzorcu anketirancev, pa čeprav morda ni mlad in niti Tržičan. Verjetno pa je med bralci še kdo, ki bi na vprašanja odgovoril na popolnoma drugačen način. Skratka, veseli bomo, če se bo še kdo odločil, da nam piše in nam posreduje svoje misli in kritike.

Breda Susič

Psihozanimivosti

Znano je, da ljudje, ki so prisostvovali nekemu kaznivemu dejanju, ne povedo vedno resnice pred sodniki. Psihologi so odkrili, da se ljudje s težavo spominjajo podrobnosti takega dejanja že po dveh urah. Zelo "nevarna" so tedaj sodnikova vprašanja namenjena priči, ker lahko v zelo veliki meri pogojujejo spomin. Npr. priča lahko na zelo različen način odgovori na tile dve vprašanji:

1) Ali ste videli na kraju zločina rdeč avtomobil?

2) Ali je bil na kraju zločina pristen avtomobil?

Zelo veliko možnosti je, da bo priča pritrdila v prvem primeru in zanikala v drugem, ker ji je sodnik s prvim vprašanjem tudi sugeriral odgovor.

Naj navedem še podoben primer:

1) Kje se je nahajal tisti stari gospod?

2) Ali ste videli kakega starega gospoda v bližini?

Še ena zanimivost: sodnik mora zelo paziti, ko reče "sunil ga je", namesto "tikal ga je", ker je v obeh stavkih izražena različna hitrost giba (tudi s takimi trditvami lahko sodnik ustvari v očividcu novo sliko kaznivega prizora: priča bo prepričana, da je nekdo zares sunil drugega, čeprav se dogajanje ni odvijalo na tak način).

Nazadnje bi rad poudaril sledeče: ljudje se s težavo spominjajo oseb drugega spola; če je bilo dekletu posiljeno, se bo na sodišču s težavo spominjalo zločinca; spomin bo pomanjkljivejši, če je zločinec grozil dekletu z orožjem, ker je orožje v tem primeru v celoti pritegnilo dekletovo pozornost; če bo moralo dekletu na sodišču izbrati med zločincem bele in temne polti, bo več možnosti za to, da bo izbralo (čeprav včasih po krivem) zločinca temne polti.

Andrej Zaghet

”V Rusijo se najraje ne bi vrnil“

Pogovor z mladim Rusom Emilom Tchoukom

Do nedavnega je veljalo mnenje, da lahko v knjižnicah le študiraš, češ da niso pravi kraj, kjer lahko srečaš nove, izredno zanimive osebe; no, Narodna in študijska knjižnica v Trstu se vedno bolj oddaljuje od tega klišeja: zadnjič smo v goste povabili Ujin, Mongolko; tokrat pa se je Rast pogovarjala z drugo osebo, ki je našla pot v NŠK: to je Emil Čuk (na dokumentih ima napisano Tchouk), mlad Rus, ki je pred nekaj meseci dospel v Italijo. Pogovor je potekal v ruščini: ker urednica te rubrike jezika žal ne pozna, je na pomoč priskočila Maja Brajkovič in omogočila tekoč potek razgovora med nami tremi.

Na začetku bi ti postavila že tradicionalno vprašanje te rubrike: kako bi se sam predstavil?

Začel bi od daleč: rodil sem se leta 1969 v Rostovu na Donu, vendar smo z družino (poleg staršev imam še brata Igorja) dolgo let živeli v Vladikavkazu. Potem ko sem kot diplomirani tehnik zapustil šolo, sem od 1988. do 1990. služil v vojski na Uralih; nato pa sem imel več zaposlitev: bil sem šofer, električar, težak, belivec itd.

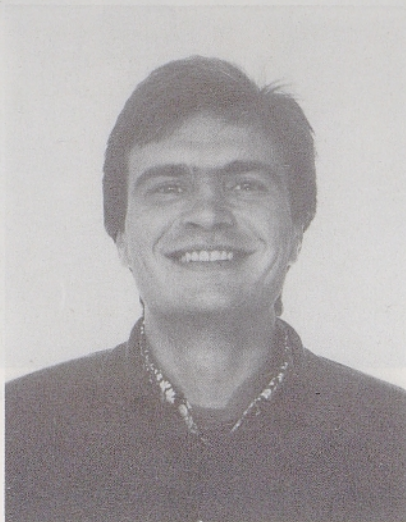
V Italiji si že nekaj mesecev: kako to, da si prišel v Trst? Ali se dobro počutiš tukaj? Kaj pa jezik: slediš kakemu tečaju?

Za to sem imel dva dobra razloga: prvi je bolj čustven – moji starši namreč že dve leti stanujejo v Trebčah (oče je tukaj doma, medtem ko je mama Rusinja); drugega razloga pravzaprav ni: čisto enostavno sem hotel iz Rusije in sem se pridružil ostalim.

Tukaj mi je zelo všeč: na Ul. dell'Istria sem se na tečaju naučil snov italijanščine, ki pa se je sedaj učim kar sam; jezik hočem čim bolj obvladovati, saj bi rad ostal tu. V ta namen se bom verjetno vpisal še na kak tečaj. Kar se družbe tiče, sem se ob prihodu vključil v Euroest, kjer mi je Megi Pepeu priskočila na pomoč z italijanščino in kjer sem si ustvaril prijatelje (med temi je Marko Pertot, tudi stalni gost NŠK, ki mi ravno tako pomaga, posebno, ko gre za ustno izražanje v italijanščini).

O Kavkazu je večkrat govora, ko gre za medetnične konflikte, ki se tam rojevajo, malokdo pa ve kaj več o tem predelu bivše sovjetske države; bi nam ga torej lahko opisal?

Na Kavkazu je položaj po perestrojki izredno težak, bolj kot v ostali Rusiji. Tam so od nekadaj divjale vojne, zgodovina je

zelo pogosto zabeležila konflikte ravno na tem področju. Težave so še nerešene, države se ločujejo... skratka, zelo zapletena situacija.

Drugače gledano pa je Kavkaz izredno lep predel, kjer kraljuje visoko gorovje. Razlike med tipično srednje ruskimi in kavkaškimi običaji so zelo velike: tako npr. na Severnem Kavkazu globoko spoštujejo starejše, nič jim ne oporekajo, prebivalce označuje tudi velika gostoljubnost; ker je to patriarhalna družba, se tudi dogaja, da ženska ob praznikih ne sme sedeti za isto mizo z moškimi. Za poročene moške je nekako ustaljeno, da varajo svojo ženo; če se jim druga zaljubi, si jo kar prisvojijo. Sicer je pa treba povedati, da se ženske zadnje čase skušajo takim navadam upirati. Treba je povedati tudi to, da če starši ne soglašajo s poroko, se lahko vname spor in pride do krvavega maščevanja. Ne vem pa, če tile običaji veljajo tudi na Južnem Kavkazu, npr. v Gruziji ali Azerbajdžanu.

Na Severnem Kavkazu je najbolj razširjena islamska vera, bolj malo je kristjanov. Tu je ogromno narodnosti, jezikov, kultur: podatki se lahko spreminjajo od vasi do vasi. Do nedavnega so vse te narodnosti živele skupaj, veliko je bilo mešanih zakonov: sedaj tega ni več, saj se lahko vname spor zaradi narodnosti moža ali žene.

V šoli se pouk odvija v glavnem v ruščini, manj je učenja v drugih jezikih. Nekateri nacionalisti bi radi videli, da bi jezik njihove narodnostne skupnosti prevladal nad ostalimi, tudi nad ruščino, a kaj, ko ruščino govore povsod, manj razširjene je-

zike pa le na nekaterih področjih. Ker se tega zavedajo, se mnogi trudijo, da bi v šolah uporabljali oba jezika: ruščino in krajevni.

TV dnevnik in časopisje nam zelo pogosto poročajo o sedanjih razmerah v Rusiji: o brezposelnosti, Žirinovskem in Jelcinu, napol propadli perestrojki...

Veš kaj, treba je pomisliti na razlike med obdobjem Brežneva in petletjem Gorbačova. Za časa Brežneva je Sovjetska zveza doživljala obdobje zastoja, vse je teklo po ustaljenem tiru, skoraj avtomatično: skratka, ne naprej, ne nazaj. Kmalu po njegovi smrti je na oblast prišel Gorbačov: o njem ljudje nimajo dobrega mnenja; veš zakaj? Perestrojka je pripomogla k izboljšanju razmer in hitrejšemu ritmu, časopisi pa so končno lahko poročali tudi o nesrečah in potresih: ljudje so si ustvarili mnenje, da je za te katastrofe kriv Gorbačov, saj prej niso o njih nikoli nič slišali! Prehod k novemu je bil preoster, kot iz kletke na prsto: sovjetski človek je bil dezorientiran in se je oprijel prve stvari – to pa je bil nacionalizem. Posledice so sedaj medetnični spopadi.

Ti je žal, da je Sovjetska zveza propadla?

(Trenutek molka) Veš kaj, kdor je že prej bil bogat, se je z novimi razmerami okoristil, revež pa je ostal revež. Kako naj ti čisto običajni ljudje pripomorejo k privatizaciji javnih ustanov? Gospodarski čeki v ta namen so ostali v rokah tistih, ki se jim to splača.

Sprašuješ o Gorbačovu, ki je na Zahodu bil zelo priljubljen: meni kot človek ni bil všeč; ni izhajal iz delavskega sloja, z vrha je krivil delavce za neuspehe. Jelcin pa, ki se je počasi vzpenjal iz delavskega sloja do najvišjega položaja, gleda na stvari z drugačnega zornega kota. Vendar pa je treba povedati, da po mojem mnenju Jelcin ne vodi prave politike: ljudje so razočarani in tako so se kaj kmalu navdušili za Žirinovskega; on je pravi politik: množici pravi to, kar hoče slišati in seveda uživa podporo javnosti. Ko je šlo za volitve, je to bilo jasno: Jelcinov slogan se je glasil nekako takole – "Mi ne govorimo; sami vidite, kaj delamo." Žirinovski pa se ne spušča na abstraktne ali daljnoročne predloge: pomagajmo revnim, upokojencem (ki imajo prenizko penzijo), vojakom! Koga naj množica posluša? Žirinovski na Zahodu ni priljubljen, medtem ko Rusom daje, kar hočejo; če bo res prišel na vlado, sumim, da se bodo kaj kmalu vne-

↳ li hudi spopadi, morda tudi z ostalimi državami bivše SZ.

Misliš, da se boš kdaj vrnil v Rusijo?

Nikakor ne. Všeč so mi Trebče, ljudje so umirjeni, razmere so normalne: kot, da bi prišel iz hladne vode v prijetno, toplo. Poleg tega lahko na sedežu Euroesta prebiram ruske časopise (kot sta Argument in fakt ter Izvestje), revije, knjige, poslušam lahko celo radio v ruščini. Mimogrede, bil sem zelo presenečen, ko sem zvedel, da se toliko oseb uči ruščino.

Prej si rekel, da smatraš naše kraje kot neke vrste toplo vodo: si res prepričan o tem, tudi glede na vremenske razmere teh dni in na burjo, ki je divjala na Tržaškem?

Med vremenskim stanjem na Kavkazu in na Tržaškem pravzaprav ni velikih razlik. Včasih je lahko tam zima hujša in zapade sneg, poleti pa ni pretirano vroče; tudi padavine so v mejah običajnega. Sicer je več razlik med stanjem v Moskvi in v Trstu, kot pa med Kavkazom in temi kraji.

Bi nam razkril svoje načrte za bodočnost?

Trenutno mislim samo na trenutek, kom bom lahko dobil italijansko državljanstvo; rad bi dobro poznal italijanščino, se zaposlil in zaživel normalno življenje tukaj.

S tem je intervju zaključen, vendar pa ne misli, da se boš izmazal, ne da bi našim bralcem posredoval kaj v ruščini!

To pa bo nekoliko dolg stavek: je vseeno prav?

Я хочу сказать огромное спасибо всем людям, которые помогли и помогают мне и моей семье, которые нас так хорошо и тепло встретили и которые не дают нам упасть духом и вселяют в нас веру и надежду.

Prevod pa se glasi takole: Rad bi se iskreno zahvalil vsem, ki so pomagali in še pomagajo meni in moji družini; sprejeli so nas toplo in pristržno, vlivajo nam pogum ter dajejo vero in upanje v prihodnost.

Na koncu bi se še enkrat rada zahvalila Emilu ter Maji Brajkovič, ki ni bila le požrtvovalna prevajalka, ampak tudi aktivna sogovornica in ki je v marsičem pripomogla, da zgleda intervju (vsaj tako upam) res zanimiv. Lastna izkušnja pa mi narekuje, da vsem bodočim obiskovalcem NSK svetujem naslednje: med goste knjižnice doslej prištevamo Mongolko in Rusa – morda se bo prijavil še kak tujec; zato toplo priporočam učenje tujih jezikov, najbolje vzhodnoevropskih!

O zaposlovanju mladih na IV. Dragi mladih

Tudi 4. Draga mladih je mimo. Splošna ocena letošnje prireditve je po mnenju vseh udeležencev zelo pozitivna. Tema "Pot do poklica in zaposlitve" je zaradi svoje aktualnosti privabila mnogo poslušalcev in to bodisi takih, ki so prišli poslušat le katero od treh predavanj, bodisi takih, ki so želeli preživeti skupaj ves čas – od četrtega popoldne, ko se je Draga mladih začela, do sobote, ko so se udeleženci razšli.

Člani Združenja katoliških študentov iz Ljubljane, ki so pripravili letošnji program, so na Drago mladih povabili nekaj uglednih gostov, ki so skušali s svojo strokovnostjo mladim udeležencem nakazati smeri ob iskanju odgovorov na vse pogostejše probleme pri iskanju poklica in zaposlitve.

Vendar je bila Draga mladih prijetna ne samo zaradi predavanj in diskusij, temveč predvsem zaradi družabnosti, kratke ekskurzije, ki jo je vodil prof. Samo Pahor, ter zaradi zelo dobro obiskanega srečanja s pisateljem Alojzom Rebulo. Med udeleženci, ki so prihajali z vseh koncev Slovenije (od Vuzenice do Ljubljane, Novega mesta do Nove Gorice), s Tržaške, Goriške, dva pa sta bila zdomca (eden iz Nemčije, drugi pa iz Švice), so se spletle prijateljske vezi, kar je vsakega od njih še dodatno obogatilo. Te vezi se bodo vsekakor obnovile prihodnje leto, na 5. Dragi mladih.

Kot običajno smo tudi letos za Rast intervjuvali nekatere izmed udele-

žencev in zbrali njihova mnenja o 4. Dragi mladih.

Aleš Vovk, Dutovlje, 20 let:

Najbolj mi je ostal v spominu večer z Alojzom Rebulo, ker je bil najbolj življenjski. To ni bil kak kulturni večer v klasičnem pomenu besede, ko nekdo o nečem predava, ampak je Rebula povedal tako, čisto iz sebe. To je na nas naredilo velik vtis.

Milko Di Battista, Števerjan, Gorica, 19 let;

Na Dragi mladih sem že drugo leto in moram reči, da sem se na Opčinah vedno dobro počutil. Na to prireditev so me vpeljali že prej starši, ki so redno hodili na Drago. Letos me je tematika izredno zanimala, predvsem ker sem se vpisal na ekonomsko fakulteto. Upam, da bom tudi drugo leto prišel in nadaljeval s stiki, ki sem jih vzpostavil. Zdelo se mi je, da je prireditev dobro potekala iz organizacijskega vidika, želel bi si le, da bi organizatorji uspeli privabiti še večje število mladih, ker se prav tako stiki med zamejci, zdomci in Slovenci iz matice še bolj okrepijo.

Rok Pollak, Ljubljana, 19 let:

Mislim, da je pogovor z Rebulo ena boljših stvari letošnje Drage mladih. In to zato, ker je gospod Rebula govoril iz sebe – kar je od ostalih gostov morda naredil še dr. Zarjan Fabjančič, drugi pa so se posvečali bolj snovi. Drugače pa, splošno gledano, čeprav je bilo nekaj pomanjkljivosti, je bila letošnja Draga

mladih v redu. Če primerjam letošnjo z lansko, se mi zdi, da prihaja občinstvo večinoma iz tiste mladinske organizacije, ki Drago organizira. Tako sem letos morda pogrešal nekaj Mariborčanov, ki jih je bilo lani veliko več.

Pavel Demšar, Sv. Lenart, Selca, 27 let:

To kar sem letos opazil, je zanimiva razlika med Drago in Drago mladih in sicer to, da Draga mladih obravnava bolj taka vprašanja, ki se tičejo osebnosti, razvoja in tako naprej, dočim Draga "odraslih" obravnava bolj splošne narodne teme, bolj družbeno usmerjene. In to se mi tudi na nek način zdi prav, da je obveljal tak koncept.

Med vsemi se mi je Rebula zdel najbolj zanimiv, ker je obravnaval nek pristop do zaposlitve, ki ni bil tehnične narave – kako prideš do zaposlitve, kakšni so pogoji ... – ampak bolj osebnostni pristop, osebnotna drža do zaposlitve, oz. kako biti kristjan na delovnem mestu – to, kar je v bistvu največji izziv današnjega časa. In mislim, da je Rebula zadel v bistvo krščanskega odnosa do dela, ker se krščanstvo ne konča v zakristiji, oz. v cerkvi. In to je bila tudi tista točka seminarja, ki jo mi lahko ponudimo in ki jo druge organizacije težko ponudijo: o bolj tehničnih stvareh v zvezi z zaposlitvijo se mnogo govori, zelo malo pa o osebnem vidiku, krščanskem vidiku do dela, kako zavzeti zdrav odnos do dela, da bo to korektno opravljeno, da ne bo delo nekaj, kar postane cilj življenja itd. V tej točki se mi zdi, da bi bilo treba iskati izzive in teme za bodoče Drage mladih.

Breda Susič

Živijo počitnice

Ena od petih skupin - Spomin na duhovne vaje

TEDEN DUHOVNOSTI V STRŽIŠČU

Stržišče, vasica ob vznožju Črne prsti, že vrsto let gostuje skupine mladih, ki med poletnimi počitnicami preživljajo tedne duhovnosti v njenem prenovljenem župnišču.

Tistega, ki se sem odpravi na duhovne vaje, čaka res edinstveno doživetje. Vsak dan ga obogati z novimi spoznanji, dan za dnem njegova osebnost raste in se izpopolnjuje s pogovori po skupinah, s skupno molitvijo, z darovanjem svete maše, z večeri skupnosti. Neprenehoma se odkriva njegovim očem bogastvo skrito v tistih, ki ga obkrožajo in kar sama od sebe na-

stajajo nova, iskrena prijateljstva. Tudi narava pusti v njegovem spominu neizbrisno sled: celodnevni izlet v gore mu razkrije lepoto slovenskih grebenov, belino planik in svežino planinskega zraka.

Duhovne vaje čudovito zaključijo s sobotnim praznovanjem: prižig bakelj, spreved s svečami do cerkve, korak za korakom k največjemu dogodku – srečanju z Njim. Prijatelj med prijatelji, Prijatelj, ki se daruje za prijatelje... čudež tega trenutka prevzame vsa srca, ki združena v eno zapojejo: "Ta pot je kratka, bilo bi škoda, da bi se srečala, a ne videla..."

Irene Obreza

IZLET NA MADŽARSKO

Od 15. do 18. julija je openska župnija s sodelovanjem cerkvenega pevskega zbora Sv. Jerneja organizirala vsakoletni izlet: tokrat smo se podali na Madžarsko, v Budimpešto in v okolico Blatnega jezera. Ni moj namen, da bi opisovala program, ki so ga organizatorji nudili izletnikom; omenim naj le, da so se Openci najbolj zabavali zadnji dan, ko so se na vozovih, najpogumnejši pa na konjih, odpravili na piknik. Na začetku je bilo kar precej strahu, da pa je le-ta kmalu prešel, so poskrbele steklenice pristnega madžarskega vina, ki so krožile ne le na vozovih, ampak tudi med jahači. Želeli smo vam pokazati, kakšno je bilo potem vzdušje, a kaj hočemo, posegla je cenzura!

Alenka Štoka

Skupina Shalom na Višarjah

POLETNO DELOVANJE SKUPINE SHALOM

Tudi letos smo mladi iz skupine Shalom šli na duhovne vaje v Žabnice, in sicer od 27. do 30. junija 1994. Vodil nas je pater minorit Milan Kos, spremljala pa nas je sestra Gabrijela.

V tišini gora in lepoti narave smo se približali Stvarniku in sklenili nova prijateljstva. Priporočili smo se tudi višarski Materi, do katere smo romali peš. Vrnili smo se v Trst utrujeni, a polni nove duhovne moči.

Ker smo se v Žabnicah imeli tako lepo, smo se odločili, da se bomo vrnili ob prvi priložnosti, za nov trenutek oddiha. Medtem pa smo se s skupino srečevali vsak teden, skupaj peli, se pogovarjali, itd.

Prve dni avgusta smo se tako odpravili na Sv. Višarje, kjer nas je gostoljubno sprejel pater Filip. Še enkrat smo se v gorskem ozračju poglobili vase, ob tem pa se prijetno zabavali.

Sedaj smo vsi začeli s svojimi obveznostmi, skupina Shalom pa se srečuje vsako zadnjo soboto v mesecu ob 14.15, pri šolskih sestrah pri Sv. Ivanu in... pričakuje nove prijatelje!

Raffaella Petronio

INTERNATIONAL WEEK

Kaj sem počela med pravkar minulimi poletnimi počitnicami? V glavnem počivala in razmišljala o svojih bodočih učnih načrtih (ne da bi prišla do katerekoli zaključka, seveda!) No, priznam, da vse skupaj ne zveni zelo navdušujoče, vendar mi je nekaj prijetnih "utrinkov" le ostalo v spominu in med temi je na prvem mestu International

Week. S skupino mladih iz različnih koncev sveta (med njimi sta bili tudi kolegi iz Trsta-Breda in Valentina) sem se namreč podala na potovanje po Sloveniji. Poleg krajev, ki sem jih prvič videla, in tistih, ki sem jih že kdaj prej obiskala, je bil International Week pravo doživetje. In to zaradi družbe in povezanosti, ki je v njej nastala v enem samem tednu. Ob vsem tem pa je bila to posebno zanimiva izkušnja, ker sem prvič v svojem življenju poslušala in govorila toliko jezikov istočasno!

Sara

LOGARSKA DOLINA

Počitnice so minile, začelo se je novo delavno leto in nastopil je čas, da malo pregledamo, kako smo letošnje počit-

niške proste dni preživeli. Nekateri so šli na morje, drugi v hribe, nekateri so ostali doma... Mnogo je bilo izbire in priložnosti. Nekateri pa so letos poleti posvetili tudi več časa samim sebi in svoji duhovni rasti. Na razpolago je bilo namreč več tednov duhovnosti in različnih vaj. Za vse okuse. Kdor je želel, je lahko sam (z voditeljem) stopal v stik s Skrivnostjo, po metodi duhovnih vaj sv. Ignacija Lojolskega, kdor si ni želel tišine in samote, se je lahko pridružil raznim skupinam, ki so po Sloveniji pripravile tedne duhovnosti ali duhovne vikende. Nekateri izmed takih tednov so bili namenjeni tudi študentom in izobražencem.

Skoraj sto mladih se je zbralo v biseru med slovenskimi gorami – v Logarski dolini, od 24. do 31. julija. Pod vodstvom gospoda Vinka Kobala, ki mu je pomagala sestra Štefka Logar, smo preživeli prečudovit teden, v odkrivanju Boga in samih sebe in našega odnosa z Njim. Mladi iz vseh koncev Slovenije smo skupaj bivali v domu duhovnih vaj, bili v stiku z naravo, bogatili drug drugega. Spoznavali smo se, videli, da je mnogo razlik med nami, a te niso bile ovira za složno življenje. Različna so bila mišljenja, a vsi smo se trudili in si pomagali v iskanju Resnice. Krasno razpoloženje je vladalo, tako je teden prehitro minil. A saj se ni dogajalo nič posebnega: vstajali smo ob sedmih, po umivanju je sledil zajtrk, nato hvalnice in nato "predavanje" Vinka. Potem ura tišine, ko je vsak sam premišljeval o tem, kar je slišal; nato premišljevanja po manjših skupinah. Jutranjemu programu je sledilo kosilo, nekaj počitka in nato so vse skupine skupaj obnovile lastna spoznavanja. Sledila je priprava na mašo, ki je bila pred večerjo. Po večerji pa spet skupno srečanje in po večernicah je bil na programu kulturni in

Nepozabno je, ko prvič zajahaš!

Potomci bratov Lumiere

V tem članku bom opisal novosti na področju, ki ni, resnici na ljubo, prav nič povezano z znanostjo, ampak se izredno dobro poslužuje produktov t.i. "hčere znanosti", to je tehnologije, v tem primeru tehnologije v kinematografiji.

Že v začetkih kinematografije so si režiserji zaželeli takih pripomočkov, ki bi jim omogočili realizacijo določenih, v realnem svetu nemogočih scen; v začetku so bili ti triki povsem mehanske izdelave in so bili precej okorni (gibi lutk niso bili prav nič naravni). Če gledamo sedaj stare filme, snemane v dvajsetih letih, se nam zdijo prav smešni; če pa pomislimo na leta, v katerih so bili snemani, se naše posmehovanje spremeni v občudovanje. Gotovo ste videli Fritz Langov film "Metropolis" (sneman 1923. leta) ali pa nekaj let mlajši "King Kong".

Z napredovanjem tehnologije pa je napredovala tudi kinematografija; mehanski triki so se tako izpopolnili, da se z njimi dosežejo prav fantastični učinki. Pravo revolucijo pa so na tem področju prinesli le računalniki. Sedaj skoraj v vsakem filmu sodeluje poleg vseh ostalih študijskih tehnikov, ki itak predstavljajo že dobro polovico nastopajočih (duša je, da pogledamo seznam na koncu filma), tudi kak računalniški tehnik. Prvi večji računalniški pristop v filmski produkciji je bil Rogerij Zajec alias Roger Rabbit (lep prevod, kajne?).

Čeprav ni nobena novost, da so v filmu igralci sodelovali z risankami, ker je to že storil precej let prej Walt Disney, je film važen, ker so bile (prvič v zgodovini

kinematografije) vse animacije narejene na računalniku in ne ročno.

Z napredkom te tehnologije pa so režiserji lahko ustvarili prav neverjetne stvari. Dovolj je, da omenim nekatere Cameronove filme npr. Aliens, The Abyss, Terminator 2 in mega hit prejšnje jesenske sezone Jurassic Park.

Glede letošnje produkcije sta vredna omembe dva filma, ki bosta prišla na ekrane to jesen. Oba sta vzbudila v Ameriki velik val protestov in strahu s strani publike. Prvi izmed dveh je "The Crow", v katerem igra glavno vlogo sin slavnega Bruce Lee-ja, Brandon Lee. "Kaj je tako strašnega", boste rekli, "saj bo to eden izmed tistih neumnih akcijskih filmov, katerih glavni predstavnik je Belgijec Jean-Claude Van Damme". Povsem prav imate, ampak kaj bi mislili, če bi vam povedal, da je glavni junak v resnici že mrtev? Brandon je namreč umrl v nesreči med snemanjem tega svojega prvega filma. Kako so torej ukrepali producenti? Zelo preprosto. Poklicali so nadomestnega igralca, na obraz katerega so po zaključku snemanja z računalnikom preslikali Brandonove poteze.

V drugem filmu, imenovanem "Forest Gump", nastopa Tom Hanks (tisti od "Asleep in Seattle"). Film je naletel na velik protest klana Kennedy, saj se Hanks v filmu rokuje in pogovarja s predsednik J.F. Kennedyjem. Realizacija tega gale učinka je v resnici precej preprosta; potrebno je le star originalni posnetek računalniško obdelati in nanj preslikati nove posnetke. Ne preostane drugega kot sinhronizirati gibe animacije in realnega igralca in že imaš čudežni efekt. Nešteto programov je že, ki omogočajo obdelavo digitaliziranih slik; dovolj je, da omenim najbolj razširjena, Corel Draw-ov Photopaint ali pa Adobe-ov Photoshop (imenujejo se retušerski programi op.u.).

Poleg tega pa sedaj v Ameriki krožijo po televizijskih mrežah najnovije reklame za Diek Coke. V njih protagonista pevka Paula Abdul (p.s.: ali ste videli njen video Straight up?), pleše tip-tap s Gene Kelly-jem, ali pa se pogovarja z Groucho Marx-em in Cary Grant-om.

Vse to je sprožilo med filmskimi igralci pravi preplah, ker se bojijo, da jih bodo računalniki povsem nadomestili.

Rad pa bi zaključil s kratko mislijo. Senzacionalni posebni efekti ne pomenijo čisto nič, če ni solidne zgodbe.

Janez Mljač

zabavni večer, ki sta ga pripravile različne skupine, vsak večer druga. Med dnevom pa so skupine tudi pomagale kuharju (ki je bil isti, ki je letos kuhal tudi za Drago mladih, in si zato lahko predstavljate kako smo se prijetno mastili ob vsakem obedu) pri pripravi hrane, izmenično so pospravile in očistile hišo, včasih pomagale pri delu v vrtu itd. Ni bilo časa, da bi se kdo dolgočasil. Še vedno pa ga je ostalo dovolj, da smo se med sabo spoznavali, prepevali, pogovarjali. In marsikaj smo spoznali, odkrili in občudovali. Čudovito je bilo.

Človeka sestavljata telo in duh – duša. In če vsak dan segamo po hrani, da ne bi bilo naše telo lačno, tako bi morali segati tudi po duhovni hrani, da bi zadostili potrebam lastnega duhovnega dela telesa. Taki tedni duhovnosti so odlična prilagoditev, da vsaj malo potešimo našo duhovno sfero. In verjemite, da bo taka izbira med počitnicami bogato plačana.

Mitja Petaros

Nekateri udeleženci mednarodnega tedna v Portorožu: dekleta in fantje iz Slovenije, Italije, Avstrije, Nemčije, Belgije, Hrvaške, Slovaške in Združenih držav Amerike

Kraljica Margot

Tudi letošnja jesen je prav posebno bogata z vsakovrstnimi filmi. V Trstu že več tednov vrtijo zgodovinski film Kraljica Margot. Film je tekmoval na festivalu v Cannesu, kjer si je med drugim prislužil zlato palmo za najboljšo glavno žensko vlogo, ki je prišla v roke italijanski igralki Virni Lisi.

V filmu, francoskega režiserja Patrica Cheneau, nastopajo sami zvezdniki italijanske in francoske narodnosti: Virna Lisi (Katarina Medici), Isabelle Adjani (Kraljica Margot), Claudio Amendola, Asia Argento, Miguel Bosè.

Film je povzet po scenariju A. Du-masa. Zgodba filma zaobjema sicer zelo kratko zgodovinsko obdobje med leti 1572 in 1574. Začne se s poroko Margarete Valuaške s Henrijem Navarskim, bodočim francoskim kraljem Henrijem IV. V filmu lahko sledimo številnim pomembnim zgodovinskim momentom, kot na primer pokolu protestantov – Hugonotov v Šentjernejski noči na ukaz Katarine Medici, številnim dvorskim spletkam ter spoznamo sovraštvo Katarine do svaka Henrija, katerega je pripravljena umoriti z zastrupljeno knjigo. Knjiga pa pomotoma pade v roke Katarinemu sinu Karlu IX in ga spravi v smrt. S tem umorom in s proglasitvijo Henrija III, Karlovega brata za kralja se film zaključuje.

Film je zelo zanimiv zaradi svoje zgodovinske vsebine, označuje pa ga izredna krutost in krvoločnost. Na filmskem platnu si sledi neverjetno število pokolov, zahrbtnih umorov, namernih zastrupitev in vsakovrstnega nasilja, ki ga zna režiser prikazati z izrednim realizmom. In posebnost filma je prav v tem; režiser postavlja čimbolj v ospredje človekove strasti, željo po moči, razkriva mehanizme človekove psihe (zelo lepo je prikazan duševno šibki in skoraj otroški Karel IX), tako da gola zgodovinska resničnost izgublja svojo težo. Vsi igralci so zelo spretni, res pa gre pohvaliti Virno Lisi, ki se zelo dobro vživlja v lik neusmiljene in krute Katarine Medici.

Film je zelo napet in bo prevzel vsakega gledalca, res pa je, da včasih preveč izrazita nasilnost predstavlja njegovo šibko točko.

Nadja Roncelli

Štoparica

Kavke so se v širokih krogih dvigale v modrino, medtem ko je slap Peričnik bobnel v daljavi.

Roka je vedno boj strastno tipala po skali. Iskala je katerokoli hrapavo izboklino, ki bi se je lahko krčevito okle-nila, ki bi ji lahko slepo zaupala, medtem ko bi že hrepenela po drugi, višji.

Plezalec je grabil po zadnjih oprimkih, ki so postajali venomer redkejši. Bil je že skoraj na vrhu previsa. V njegovem srcu se je začelo stopnjevat tisto pohotno zmagooslavje, ki se je v njem vzbudilo, ko se je zavedal, da je vzpona konec. Njegovi gibi, ki so bili doslej mehki, elastični, harmonični, so postajali vedno bolj trdi, sunkoviti, besni. Pod našršenimi obrvmi so se mu temno zalesketale rjave oči. V njih se je nabiral skupaj z zadovoljstvom nek nagoni strah, ki mu je veleval: "Daj, še bolj hitro pojdi, kaj te vendar briga stil; važno je, da boš čimprej na vrhu." Pogledal je na štoparico. Čas je bil dober, morda mu bo uspel rekord.

Začel je sopihati, srce mu je bilo vedno hitreje ter skandiralo ritem rokam in nogam, ki so začele plesati divji ples od enega oprimka do drugega. Divji ples v grobem ritmu posiljevanja. Še kak meter, pa bo lahko rekel: "Preplezal sem Sfingo v rekordnem času." Ha, kaj bodo rekli njegovi prijatelji?!

Začele so se mu cediti sline iz ust dol po vratu. Sopihal je vedno glasneje. Že je zrl prostranost neba, tam čez rob previsa. Potna roka je klofnila iz vertikalnega na horizontalno v enem samem, hlastnem zamahu. Nato se je še druga roka spravila čez rob.

Prekladal je čez še ostali del telesa, ko se mu je obraz skrtovičil v bolečini. Z vso dušo je zatulil, da se je razlegalo po vseh Julijcih. Začutil je, da sta se mu dve ostri konici zadrli v dlani in mu jih pribili na skalo. Telo mu je odrevenelo. Po gubah obraza, v katerega je zasijalo sonce, so se razlile solze. Noge so mu obvisle v praznini. Ohlapnil bi v prepad, če ga ona dva klina ne bi obdržala na robu. Kljub omedlevici se je spomnil štoparice, ki jo je imel na levi roki, pa je ni mogel ustaviti. Tekla je naprej.

Od štoparice je premaknil zbe-gan pogled na prebodene dlani. Sonce ga je slepilo naravnost v obraz, zato ni videl razločno. Zdelo se mu je, kot da se mu v dlani zadirata dve koščeni rezili, z dol-gima ročajema, ki sta se zaključevala v beli kožuhasti postavi, ki je stala naravnost pred njegovimi očmi.

Bitje je sopihalo in mahalo naokoli z glavo. Plezalec je klavno in pridušeno

izvil iz grla: "...štoparica...". Bitje je zatulilo v veter, nekoliko poskočilo in še globlje zarilo rezila v okrvavljene plezalčeve roke. Kri mu je špricnila v obraz. Od bolečine mu je kar zmanjkalo sape.

Zdelo se mu je, kot da ga iz vseh strani naokoli sprašuje nek nizek in doneč glas: "Kaj pa rineš v moje kraljestvo, podlež, saj veš, da mu ne pripadaš!" Plezalca je začela bolečina vedno bolj kljuvati, vendar se mu je od prebodeni-dlan preselila v prsni koš, kjer ga je začelo stiskati in zvijati. Začel je bljuvati kri, ki se mu je razlila po Gore-texu.

Zdelo se mu je, kot da rezili dveh turških sabelj švigata nad njim. Obšla ga je groza. Pozabil je na rekorde. Samo gledal je, kako tisti dve blesteči sablji žvižgata po zraku in se mu vedno bolj približujeta.

Sonce je prekrilo oblak.

Za hip se mu je zdelo, da pred njim stoji, v vsem svojem kraljevem visočanstvu, bajeslovni Zlatorog. Doneča praznina prepadov mu je zevala iz oči; resa-st kožuh je izdihaval hrapavost apnenčastih skladov, ovitih v hitre megle; njegov globoki dih je izdajal bes snežne nevihte; parklji, s katerimi je plezalčeve dlani predril, so bili iz iste snovi kot ostrina vrhov in grebenov; zlasti rogovi pa, ki so švigali nad plezalčovo glavo, so izžarevali vso zlato esenco smrti.

Le za en hip je stalo vse to pred plezalčevimi očmi. Le za hip, ko se je sonce za trenutek skrillo za oblakom. Le za hip, ko mu je štoparica počila na roki. Le za hip, predno je njegovo telo zgrmelo v prepad, medtem ko je slap Peričnik bobnel v daljavi.

Ivo Kerže

Črtica se je uvrstila na drugo mesto na literarnem natečaju SKK. Utemeljitev je bila sledeča: črtica je spretno zgrajena, tako da se v njej stopnjuje napeto pričakovanje tragičnega konca. Odlikuje se po izbranem in sočnem jeziku.

RAST, mladinska priloga Mladike.
Pripravila uredniški odbor mladih.

Pri tej številki so sodelovali:
Breda Susič, Neva in Andrej Zaghet,
Irene Obreza, Alenka Štoka,
Raffaella Petronio, Sara Baldè,
Mitja Petaros, F. Janez Mijač,
Nadja Roncelli, Ivo Krže in Maja Brajkovič.
(V prejšnji številki je sodelovala
tudi Matejka Bukavec).
Uredila Breda Susič.

Trst, september 1994

Tisk Graphart
Drevored G. D'Annunzio 27/E,
Tel. 040/772151